

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

अजिरकोट गाउँपालिकाको कार्यालय
भच्चेक, गोरखा, गण्डकी प्रदेश, नेपाल

२०८१

गाउँपालिका उपाध्यक्ष ज्यू,

गाउँसभा सदस्य सचिव ज्यू,

गाउँसभा सदस्य ज्यूहरु,

राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु,

सुरक्षाकर्मीहरु,

पत्रकार मित्रहरु,

नागरिक समाज र आदरणीय अजिरकोटवासी आमा बुबा दिदीबहिनी तथा दाजुभाईहरु ।

अजिरकोट गाउँपालिकाको अध्यक्ष पदमा निर्वाचित भएर दोस्रो आर्थिक वर्ष पार गरी केही सारपूर्ण अनुभव र अनुभूतिहरुको बीचमा आज तेस्रो निर्णायक आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा म आफुलाई गौरवानवित महसुस गरेको छु । यस भावउतेजक घडीमा आदरणीय सम्पूर्ण अजिरकोटवासी आमा, बुबा, दिदीबहिनी तथा दाजुभाईहरुलाई हृदय देखि हार्दिक आभार व्यक्त गर्न पाउँदा फेरिपनि सुखको अनुभूति भएको निवेदन गर्दछु ।

हामी यो सुनौलो अवसरसम्म आइपुग्न जनताका बीचबाट गैरसांगठनिक र सांगठनिक रूपमा १९९४ साल अघि र पछि देखि आजसम्म विभिन्न संघर्षहरु र त्यसमा पनि विशेष गरी १० वर्षे जनयुद्ध, २०६२/०६३ को जनआन्दोलन, जनजाति आन्दोलन, मधेश आन्दोलन तथा उत्पिडीत वर्ग समुदायहरुको आन्दोलनहरुको परिणामत राजनीतिक परिवर्तन भएको कुरा हामी सबैलाई विधितै छ । यस राजनीतिक परिवर्तनको महायात्रामा आफ्नो अमूल्य जीवन बलिदान गर्ने ती सम्पूर्ण ज्ञातअज्ञात महान सहिदहरुप्रति यस अवसरमा हृदयदेखि सम्मान प्रकट गर्दै हार्दिक श्रद्धान्जली व्यक्त गर्दछु । यतिवेला, जेलनेलको यातना भोग्ने जोधाहाहरु तथा घाइते र बेपत्ता योद्धाहरुप्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दै महान परिवर्तनकारी नेपाली जनताप्रति हार्दिक अभिनन्दन प्रकट गर्दछु ।

हामी फेरि पनि यस घडीमा, हाम्रो स्थानीय सरकारलाई लोकतन्त्रको रक्षा गर्ने आधारस्तम्भको रूपमा ग्रहण गर्दै सामाजिक न्याय सहितको समृद्धि र आर्थिक, सामाजिक एवं साँस्कृतिक रूपान्तरणको पक्षमा सम्पूर्ण रूपमा समर्पित भई क्रियाशील रहीआएका हामी जननिर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु शासक र हाकिम नभई जनताको सेवक हौं भन्ने कुरालाई जनताका बीचमा पुनः पुष्टि गर्दै त्यस महान जनसेवामा समर्पित

रहने कर्तव्यबाट कहिल्यै बिचलित बिमुख नहुने र जनताको जीवनमा देखिने गरी तात्विक परिवर्तनको गतिलाई अगाडी बढाइरहने संकल्प सगर्व पुनः दोहऱ्यान चाहन्छु ।

विश्व विकासको मानचित्रमा हाम्रो मुलुक निकै पछाडि छ । हाम्रो सामुन्ने अनगिन्ती समस्याहरु छन् दिनहु १५०० देखि २००० युवा- युवतीहरु घरको चुलोमा आगो बाल्न बिदेशी मुलुकमा पसिना चुहाउन बाध्य छन् । गाउँहरु युवा विहिन बन्दैछन । जमिनहरु बाँझिदै गएका छन् । मुलुक परनिर्भरमा अल्झिदै गरिएको छ । युवाहरुमा आशाका किरणहरु चम्कदै गएका छन् । यसले ल्याउने परिणाम कहालीगादो छ । साराशंमा भन्दा मुलुक उज्यालो बाटो अध्यारोतर्फ धकेलिदै छ अब के गर्ने ? यो नै हामी र हाम्रो अजिरकोटको साझा यक्ष प्रश्न हो ।

जीवन छ, समस्याहरु छन् तर तिनीहरुको समाधान गर्ने खूबी नै आजको अजिरकोट स्थानीय सरकारको अवसर हो । प्रत्येक समस्याले उत्तिकै अवसरहरु पनि साथसाथै लिई आएका हुन्छन् । आजका तमाम अजिरकोटका समस्या र चुनौती लाई अवसरमा बदल्ने, समस्या भित्र समाधान खोज्ने यो अजिरकोट गाउँपालिका सरकारको कर्तव्य हो । आर्थिक सामाजिक रुपान्तरण आजको समयको माग हो । त्यसैले अनुकरणीय अजिरकोट हाम्रो सपना र त्यहाँ पुग्ने सोपान निर्माण गरौं अगामी ३ बर्षलाई अजिरकोटको रुपान्तरणको विशेष पर्वको रुपमा मनाऔं ।

अहिलेको स्थानीय सरकार कार्यकारी, न्यायिक र विद्यायिकी अधिकार सहितको शक्तिशाली सरकार हो । आफ्नो योजना आफै बनाउने, स्रोत जुटाउने र योजना कार्यान्वयन गर्ने अमूल्य अवसर प्राप्त छ भन्ने आफूले गरेका कामको जस, अपजस झेलने अनि सार्वजनिक तथा कानून जवाफदेहिता वहन गर्ने दायित्व पनि स्थानीय सरकारमै आएको छ । अब बन्ने योजना र कार्यक्रमहरु फेरिपनि कर्मकाण्डी नभई आर्थिक तथा सामाजिक रुपान्तरणको बाहक हुनु पर्दछ । संविधानले दिएको अवसरको अजिरकोट गाउँपालिका सरकारले गहिरोसँग हृदयगम गरी कार्यान्वयनमा जोडिदिनु आजको आवश्यकता हो ।

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु,

अहिलेको बिज्ञान प्रविधि र सञ्चार जगतको अभूतपूर्व विकास संगसंगै समाज विकासको तीव्रता र असमानता बीच निकै ठूलो अन्तर देखा परेको हामी सबैमा विधितै छ । स्वाधीन समुन्नत एवं आत्मनिर्भर अर्थतन्त्र निर्माणको आवश्यकता र संविधानमा नै उल्लेख भएको समाजवाद उन्मुख अर्थ व्यवस्थाको आधार निर्माणले समाजको वास्तविक भिन्नता अन्त्य गर्न सकिने कुरा हामी सबैले बुझ्न जरुरी र आवश्यक छ । गणतन्त्र, समावेशीता, धर्मनिरपेक्षता, संघीयता, सकारात्मक विभेद सहितको समानुपातिक प्रतिनिधित्व सहितको नेपाली मोडलको मौलिक समाजवाद उन्मुख व्यवस्था प्रतिको हाम्रो

यात्रा लक्षित भएता पनि यस पालिकाको समग्र अवस्था बदल्नका लागि व्यवस्थामा नै वस्तुवादी एवं जनमुखी नीति, कार्यक्रम र कानून निर्माण गरेर रूपान्तरणकारी नेतृत्व गर्न जरुरी भएकोले हामीले सोही अनुरूप दुई आर्थिक वर्ष पार गरेका छौं र यसलाई अझ तिब्रतामा लैजाने प्रयत्नका लागि सबैलाई सङ्कल्प गर्न र अविराम अगाडी बढ्न आग्रह दोहोर्याउन चाहन्छु । गणतन्त्र, समावेशीता, धर्मनिरपेक्षता, संघीयता, समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्वका लागि नेपाली जनताको त्याग, तपस्या, बलिदानबाट प्राप्त उपलब्धिहरूको स्थानीय स्तरमा रक्षा गर्न सचेत र सावधान रहदै परिवर्तकारी शक्तिहरू एकजुट भई जस्तोसुकै चुनौतीको पनि सामना गर्न तयार रहन पनि म अपिल गर्न चाहन्छु ।

साहस, सौर्य र बलिदानीपूर्ण तमाम् पटक पटकका (१० वर्षे जनयुद्ध, १९ दिने जनआन्दोलन, जनजाति आन्दोलन, मधेश आन्दोलन तथा उत्पिडीत वर्ग समुदायहरूको आन्दोलनहरू) संघर्षहरूबाट नेपालको व्यवस्था बदल्न हामीहरूले सफलता प्राप्त गरेका हौं तर नेपाली जनताको अवस्था बदल्न भने अनेक कठिनाइहरूबाट जेलिएर जहाँको तेहीं रहिरहेको अवस्था आज पनि विद्यमान छ । धनी र गरीब, गाउँ र शहर, हुने र नहुने बीचको खाडल झन झन बडोत्तरीमा अग्लिदै गइरहेको अवस्थाबाट अब हामीले विकास निर्माणका सघन कार्यक्रमहरूको सफल कार्यान्वयन गरी यो खाडललाई कम गर्दै लग्न कोशिस गर्ने पर्दछ ।

नेपालको राजनीतिक परिवर्तन पछि पनि अजिरकोटका दुरदराजका अधिकांश भेगमा वसोवास गर्ने जनताको जीवनस्तर दुखदायी र कष्टकर नै रहिआएको छ । अजिरकोटमा विद्यमान बेरोजगारी समस्या, पूर्वाधार अभाव, सार्वजनिक शिक्षाको गुणस्तरमा हास, बढ्दो बसाइसराई, निर्वाहमुखी कृषि प्रणाली, कम उत्पादकत्व र बाँझा जमिनहरू, प्रशासनिक अराजकता र भ्रष्टाचार, स्वास्थ्य सेवामा सिमितता, जलवायु संकट र युवाशक्तिको पलायन लगायतका समस्याहरूलाई कम गर्दै, घटाउँदै, पन्छ्याउँदै नेपालको संविधानले प्रदत्त गरेका मौलिक हक अधिकारलाई कागजमा मात्र पाठ्य सामग्रीका रूपमा सिमित रहने परम्परालाई भत्काउँदै जीवन व्यवहारमा सार्थक रूपान्तरण सम्भव तुल्याउन नवीन पहलकदमी सहित समग्र अजिरकोटको विकास गर्न यो नीति र कार्यक्रम गत वर्षका सान्दर्भिक तथा उपयुक्त विषयहरूलाई निरन्तरता दिदै यहाँहरूका बीचमा प्रस्तुत गरेको छु । सबै खाले सिमान्तकृत वर्ग र समुदायको उत्थानका साथै समाजमा विद्यमान विभेदहरूको अन्त्य गर्दै नेपालको संविधानले व्यवस्था गरे अनुरूप स्थानीय तहको अधिकारलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न संघीय संरचना अनुसार साधन स्रोत र कार्यकारी अधिकारलाई अजिरकोटवासी जनताको जीवनमा आमूल रूपान्तरण गराइ समृद्धि र खुसी ल्याउन प्रयोग गर्ने संकल्प सहित “दिगो विकास हाम्रो सोच, सुन्दर शान्त समृद्ध अजिरकोट” को लक्ष्य हाँसिल गर्न “हाम्रो अजिरकोट राम्रो अजिरकोट” भन्ने नीति तथा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै प्रस्तुत गरेको छु ।

गाउँसभा सदस्यहरू,

अब म अजिरकोट गाउँपालिकाको आ.व. २०८१/८२ का लागि तय गरिएका प्रमुख नीति तथा कार्यक्रमहरू देहायबमोजिम प्रस्तुत गर्दछु ।

१. आर्थिक विकास

विकास निर्माणमा स्थानीय सिप र प्रविधिको प्रयोग गर्दै लगानी एवं प्राप्त उपलब्धीहरूलाई समन्यायिक वितरण मार्फत दिगो विकास, रोजगारी सिर्जना, उद्यमशिलता प्रवर्धन गर्दै समृद्ध अजिरकोट निर्माणको लागि दिगो आर्थिक वृद्धि एवं नवप्रवर्तनमा आधारित स्थानीय आर्थिक विकास हाँसिल गर्न सार्वजनिक, निजी र सहकारीको साझेदारीको नीति अवलम्बन गर्ने नीतिलाई यस आर्थिक बर्षमा पनि निरन्तरता दिइने छ। सम्प्रभूता ग्राम स्थापना गरी कार्यान्वयन गर्न सार्वजनिक, निजी र साझेदारीमा उत्पादन, संकलन, बितरण (बजार व्यवस्थापन तथा आयात र निर्यात) मा आवश्यक व्यवस्थापन मिलाइ आर्थिक स्तरोन्नतिमा जोड गरिने छ।

क) कृषि तथा पशुपँक्षी विकास

१. स्थानीय विशिष्टता र रैथाने उत्पादनलाई प्राथमिकता दिईनेछ। कृषि बीज भण्डार तथा इलेक्ट्रिक शित भण्डार थप स्तरोन्नति गर्दै बिउमा अनुदान रकम उपलब्ध गराइने छ । कृषि उत्पादन संकलन केन्द्र स्थापना गरी ढुवानीको लागि कृषि एम्बुलेन्स संचालन, उत्पादित वस्तुको बजार मूल्य निर्धारण र बजारिकरण तथा स्थानीय तहले तोकेका विशिष्टिकृत कृषि तथा पशु उपजको न्यूनतम मूल्य निर्धारणमा देखिएका समस्याको निदान खोज गरी अगाडी बढाइने छ ।

२. एक वडा एक व्यवसायिक कृषि उत्पादन कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिईनेछ । सम्प्रभूता ग्राम (कृषक समूह) ले कम्तिमा एक कृषि उत्पादनमा लगानी एवं उत्पादन अभिवृद्धि गर्नुपर्ने नीति अवलम्बनमा भएको गत्यावरोधको पहिचान गरी निराकरणको प्रयास गरिने छ। कृषि उत्पादनमा लगानी एवं उत्पादनको मात्रा अभिवृद्धि र बजारीकरण लगायतको आधारमा कृषक समूहलाई अनुदान प्रदान गर्दै क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू संचालन योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिने छ। बाँझो जग्गाको बारे आवश्यक कार्यक्रम ल्याईने छ ।

३. कृषि, पशुपालन र पर्यटनलाई जोड्ने गरी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न कम्तिमा स्थानको छनोट गरी कमसेकम एक समुदायमा शुरु गरिने छ । एक वडा एक नमुना गाँउको नीति अवलम्बन गरि कार्यान्वयन गरिनेछ । दुग्ध डेरी एवं, दुग्ध उत्पादनमा आधारित उद्योग स्थापनाको सम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ। कृषि क्षेत्रको विकासका लागि व्यवसायिक रूपमा कृषि कार्य गर्ने तथा सामुहिक

खेती गर्ने कृषक समूहका लागि आवश्यक कृषि उपकरणमा अनुदानको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइने छ ।

४. कृषि तथा पशुपालनको क्षेत्रमा उपलब्ध गराइने अनुदान मध्ये कम्तिमा ६० प्रतिशत अनुदान उत्पादनमा आधारित अनुदानको रूपमा विकसित गरिनेछ । उत्पादनमा आधारित अनुदान प्रदान गर्दा कर प्रणालीमा आवद्ध कारोवारयुक्त व्यवसायलाई प्राथमिकता दिइनेछ । अनुदानको सदुयोग र उत्पादन अभिवृद्धि मापन गरी अनुदानको दुरुपयोग गर्ने लाभग्राहीलाई कारवाहीको दायरामा ल्याई आउँदो ३ वर्षसम्म अनुदान उपलब्ध नगराउने नीतिको निरन्तरता दिइने छ ।

५. किसानहरूलाई घरदैलामै कृषि र पशुपालन सम्बन्धी सेवाप्रवाहको सरल पहुँचमा पुर्याउन अर्धवार्षिक रूपमा कृषि तथा पशुपालनको शिविर सञ्चालन गरिनेछ । कृषि/पशु परीक्षण प्रयोगशाला स्थापना गरिनेछ । कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरण, यान्त्रीकरण र व्यवसायीकरण मार्फत् उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गरी स्वरोजगारका अवसरहरू सृजना तथा खाद्य सुरक्षाको प्रत्याभूतिमा देखा परेका समस्याहरूको पहिचान एवं निराकरणमा जोड गरी आवश्यक कदम चाल्ने प्रयत्न गरिने छ ।

६. दुग्धजन्य उत्पादनको आधुनिक बजार व्यवस्थापनका लागि सरकारी, नीजि साझेदारीमा दुग्ध संकलन, भण्डारण एवम् विक्री केन्द्रको स्थापना गरिनेछ । किसानहरूको सूचीकरण गर्ने कार्य अगाडि बढाइनेछ ।

७. बाहिरबाट आयातित फलफूल तरकारीलाई निरुत्साहित गर्दै आवश्यकता अनुसार क्वारेन्टाइनको नीति अवलम्बन गरिने छ ।

८. जैविक मल तथा कीटनाशक औषधी उत्पादन गर्न कृषकहरूलाई ज्ञान र प्रविधि हस्तान्तरण गरिने छ । पशु चौपायाहरूको गोठ सुधार गरी व्यवस्थित पशुपालन गर्न प्रोत्साहित गरिने छ । उन्नत नस्लका पशुपालनप्रति कृषकहरूलाई प्रोत्साहित गर्दै उच्च धरातलीय क्षेत्र अनुकूलका भेडा, च्याङ्गा, चौँरी लगायतका चौपायाहरूको व्यवसायिक पालनमा जोड दिइने छ । जैविक तथा गोठे मल व्यवस्थापन को लागि आवश्यक निति लिईनेछ ।

९. माटो परीक्षणबाट प्राप्त नतिजा र सुझावका आधारमा माटो र भूगोल सुहाउँदो खेतीपाती, स्थानीय तथा भूगोल अनुकूल पशु आहार उत्पादन मार्फत बाखा, भैंसी, सुँगुर, बंगुर, हाँस, कुखुरा, कालिज, माछा आदि पालनमा सम्भाव्यता अध्ययन गरी पशुपालन कार्यमा प्रोत्साहन गरिनेछ र स्थानीय उत्पादनमा आधारित उद्योग एवं उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गर्न सहूलियतको व्यवस्था मिलाइने छ । आलु खेती, मौरीपालन, किवि र स्याउ, खुर्सानी, चिया उत्पादन, ट्राउट माछा उत्पादन जस्ता अजिरकोटको भूगोल सुहाउँदो कृषि उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकतामा राखिने छ । हरिया तरकारी

तथा आलु, प्याज, लसुन, अदुवा, बेसार, खुर्सानीमा यो वर्षबाट नै आन्तरिक माग धान्न सक्ने गरी आत्मनिर्भर बन्ने नीति लिइनेछ ।

१०. फलफुल र घाँसको स्रोत केन्द्र स्थानीयतहमा नै निर्माण गरिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

११. चिया,कफि अलैचि खेति प्रवर्धनका लागी विशेष कार्यक्रम ल्याईनेछ ।

ख) उद्योग रोजगार तथा व्यवसाय

१. "घर उद्योग" नामाङ्कन दिइ कोदोको रक्सी उत्पादन र स्तर निर्धारण गरी ब्रान्डिङ गर्दै क्रमस अजिरकोट क्षेत्रभित्र कोदोको रक्सी उमेर समुह अनुसार प्रयोगमा प्राथमिकता दिने नीति लिइनेछ । बाह्य अल्कोहलिक पदार्थबारे छुट्टै नीति बनाइ व्यवस्थित गरिने छ । खुर्पानीबाट जुस तथा वाइन उद्योग संचालनको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ । परम्परागत गुणस्तर मापनका निर्देशिका तयार गरी लागु गरिने छ ।

२. आर्थिक रूपमा विपन्न, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, एकल महिला, योनिक तथा लैंगिक अल्पसंख्यक, आदिवासी/जनजाती तथा सिमान्तकृत वर्गका लागि विशेष अनुदान र सहूलियत मार्फत कृषिमा थप लगानी बृद्धिका अवसरहरू पहिलाउदै रोजगारी सिर्जना र आर्थिक सम्पन्नतातर्फ प्रेरित गरिने छ । यस्ता लाभग्राहीको कृषिमा आधारित उद्यमशिलता प्रवर्धन गर्न आवश्यकतालाई प्राथमिकतामा राखी संघ, प्रदेश र सम्बन्धित निकायमा समन्वय र सिफारिस गरिने छ ।

३. "पालिकाको उत्पादन पालिकामै" भन्ने नारा सहित पालिकाभित्र हुने कार्यक्रमहरूमा प्रयोग हुने खादा, माला, सल, गलबन्दी, दोसल्ला,कपडाको झोला आदि स्थानीय उत्पादनको मात्रै प्रयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

४. वनजङ्गलमा उत्पादन भइ खेर गइरहेका वनजन्य फलफुल जस्तो पानीअमला, काफल, एसेलु, चुत्रो आदिलाई उद्योगसंग जोड्ने प्रयत्न (वाइन उत्पादन अध्ययन अनुसन्धान) प्रारम्भ गरिने छ । लालीगुरासको फूलको उपयोग बारे पनि खोज र व्यवस्था गर्न प्रयास थालिने छ । स्थानीय उत्पादन मस्यौरा, गुन्द्रुक एवं. प्राकृतिक उत्पादन न्युरो टुसाको संकलन, वर्गिकरण पश्चात ब्रान्डिङ गरी गाउँपालिकामा कोसेली घर स्थापना मार्फत राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय बजारमा निर्यात गरिनेछ । यसमा वातावरणको स्खलन रोक्ने कुरामा सजगता अपनाइने छ । गुन्द्रुक उद्योगलाई निरन्तर अगाडी बढाइने छ ।

५. जडीबुटी खेती, संकलन, प्रशोधन र बजार व्यवस्थानका लागी आवश्यक नीति नियम तर्जुमा गरी कार्य प्रारम्भ गरिने छ । गैरवन पैदावारमा आधारित नेपाली कागज उद्योग, दुना टपरी उद्योगको

लागि आवश्यक व्यवस्था गरिने छ। वन पैदावार तथा उत्पादनहरू सदुपयोग गरी आर्थिक समुन्नति हाँसिल गर्न आवश्यक कानून तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा जोड दिदै जाने योजना ल्याइनेछ।

६. हिमालबाट बगेको शुद्ध खानेपानी बोटलिड गरी राष्ट्रिय एवं अन्तराष्ट्रिय बजारमा निर्यात गर्न आवश्यक नीति तर्जुमा र अख्तियार गरी संरचना निर्माणको सम्भाव्यता अध्ययन गरी आवश्यक श्रोत जुटाउन प्रयास थालिने छ।

७. व्यवसायिक सुरक्षाका लागि व्यवसाय बीमा तथा सुरक्षा सामग्री सम्बन्धमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । कृषि/पशुपन्छी फर्म तथा कृषकद्वारा पशु बिमा गर्दा लाग्ने प्रिमियममा नेपाल सरकारले दिने सुबिधा बाहेकलाई १०० प्रतिशत मानी ५० प्रतिशत अनुदानलाई गाउँपालिकाद्वारा निरन्तरता दिइने छ । बाली तथा पशुपंक्षी बीमामा किसानको सर्वसुलभ पहुँच पुग्ने व्यवस्थालाई क्रियाशिल गरिने छ । यसका लागि निजी क्षेत्र साथै सहकारी संस्थाहरूलाई समेत परिचालनमा ल्याइने छ ।

८. धनी र गरीब, गाउँ र शहर बीचको दुरी कम गर्न रणनीतिक नीति अवलम्बन गरिने छ । शहर बजारमा बसाइसराई भइगएका अजिरकोटवासीहरूलाई गाउँ फर्कन प्रेरित गर्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नुका साथै फर्कनेहरूलाई बिभिन्न सेवा सुविधाहरू किटान गरी सहूलियत प्रदान गर्ने कुराको प्रचारप्रसार गरी कार्यान्वयनमा लगिने छ ।

९. सेवा शुल्क निर्धारण गर्दा सामाजिक न्यायको आधारमा उपेक्षित वर्गको लागि सहूलियत हुने गरी तोकिए बमोजिम सेवा शुल्क निर्धारण गरिनेछ ।

१०. डोको, नाम्लो, डालो, नाङ्लो , मान्द्रो, भकारी, राडी, बख्खु जस्ता स्थानीय कच्चा सामग्रीहरूको प्रयोगबाट उत्पादन हुने स्थानीय वस्तुहरूको उत्पादन, प्रवद्र्धन र बजारीकरणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ । यी सिपमूलक पेशामा लाग्ने उद्यमीहरूलाई प्रत्येक वडाबाट बिबरण संकलन गरी पुरस्कृत गर्ने योजना बनाइ लागु गरिनेछ,

११. रोजगार सेवा केन्द्रलाई श्रम बैंकको रूपमा विकास गर्दै लगिने छ। गाउँपालिकाको रोजगार रणनीति तयार गरी लागू गरिने छ ।

१२. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारी र लागत साझेदारी गर्दै श्रमको सम्मान गर्ने नीति अगाडि बढाइनेछ ।

१३. गाँउले साना घरेलु उधोग निर्माण गरि स्वरोजगार निर्माण गर्न ठोस नीति लिईनेछ ।

१४. केही बैंक तथा वित्तीय संथाहरूको कर्जा प्रवाहमा भएको चर्को व्याज एवं प्रकृयाका कारण उठीवास हुने कहालाँगदो अवस्थालाई अन्त्य गर्न सहूलियतपूर्ण कर्जा प्रवाहको नीतिका लागि बैंक तथा

वित्तीय संस्थाहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य गरिने छ । मिटर व्याजी, चोके वा अन्य कुनै पनि सामन्ती समस्याको अवशेषलाई निषेध गर्ने नीति लिइने छ ।

ग) पर्यटन विकास

१. पदयात्रा, साइकल मार्ग, हेर्न लायकका अग्ला पहाड, भीर, नदीनाला, मठमन्दिर, गुम्बा, रैथाने साँस्कृतिक बस्ती, होमस्टे, होटलव्यवसाय र तिनको भौगोलिक अवस्था, पहुँच मार्ग, अवधि आदि सबैको संक्षिप्त विवरण र तस्वीर समेत उल्लेख गरि सानो हातेपुस्तिका प्रकाशन गरिनेछ । यिनै विषयहरूमा पूर्ण जानकारी राख्ने केही पथप्रदर्शक जनशक्तिलाई उचित तालिम तथा सेवासुविधा सुरक्षा सहितको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

२. पर्यटन प्रवर्धनका लागि संघ सरकार, प्रदेश सरकार र सम्बद्ध निकायहरूसँगको समन्वय, सहकार्य र सहलगानीलाई प्राथमिकता दिइनेछ । अजिरकोटलाई पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा विकास गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइने छ भने गत वर्ष पर्यटकको संख्या लक्ष्य निर्धारणमा भएको प्रगतिको समिक्षा गरी आवश्यक सुधार गरिने छ । सिरानडाँडालाई जिल्लाको पर्यटन पिकनिड स्थलको रूपमा विकास गरिनेछ ।

३. संस्कृति, पुरातत्व र पर्यटनलाई एकीकृत रूपमा प्रवर्द्धन गर्ने धार्मिक, पर्यटकीय र पुरातात्विक महत्वका स्थलहरूको पहिचान र पूर्वाधार विकासका लागि अध्ययन अनुसन्धान र स्थापनामा जोड दिइने छ ।

४. गोठ होमस्टे कार्यलाई प्रभावकारी ढङ्गले अगाडि बढाउने कार्यक्रम ल्याइने छ ।

५. नागेपोखरी— दुधपोखरी -नारदपोखरी— पदमार्ग निर्माणको कार्यलाई सम्पन्न गर्न थप श्रोतको खोज गरी निरन्तरता दिइने छ । बुद्ध हिमाल हिमालचुली ग्रेट लेक सर्किट ट्रेल सर्किट निर्माणको सुरुवात गरिनेछ । नागेपोखरी डार्कु हाई अल्टिच्युट साइक्लिड रुट निर्माणलाई निरन्तरता गरिनेछ ।

६. बलाड र खिम्पुमा रहेको टाउट माछा पालन व्यवसायलाई पर्यटन प्रवर्धन संग विकास गर्दै थप सृष्टि गरिने नीति लिइनेछ ।

७. भच्चेक फुटटेल, थानी पार्क हुदै अजिरकोट मन्दिरको पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न विशेष कार्यक्रमको योजना लिइनेछ ।

८. भच्चेक देखि दुधपोखरी र तपि सिरानखोला सम्म पर्यटन साईनेजको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

९. भच्चेक -सिरानडाँडा- घ्याच्चोक- बारपाक गोड्ने पर्यटन पदमार्ग लाई निरन्तरता दिईनेछ ।

१०. हात्तीसुढे गुफा , चामे छहरा, भिरमौरी पर्यटनको संरक्षण, बिकास र प्रवर्धनमा आवश्यक योजना निर्माण गरिनेछ ।

घ) सहकारी बिकास

१. मानवीय स्रोतको पूर्ण परिचालन सहकारीको माध्यमबाट संभव छ त्यसैले एक घर एक सदस्य एक सहकारी एक उत्पादनको नीतिलाई अगाडि बढाउने नमुना कार्य गर्ने सहकारी संस्थालाई प्रोत्साहन तथा पुरस्कृत गरिने छ । एक सहकारी एक उत्पादनको नीतिलाई कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।

२. संचालनमा नआएका सहकारीलाई खारेजी, सानालाई एकीकरण र अन्य ठुलाको क्षमता बिकासको नीति लिइने छ ।

३. सहकारी संस्थाहरूको क्षमता बढाउन पालिका स्तरीय सहकारी संस्था दर्ता गरी सञ्चालन एवम् व्यवस्थापनमा आवश्यक सहयोग गर्ने नीति बनाइनेछ ।

२. सामाजिक बिकास

क) शिक्षा

१. सामुदायिक विद्यालय सुधारको लागि सामुदायिक विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रम (Community School Sector Reform Program) बनाई विद्यालयको एकीकरण, शिक्षक दरबन्दीको बैज्ञानिक समायोजन, योग्यता र ज्येष्ठताको आधारमा प्र.अ. को व्यवस्था, जस्ता शैक्षिक क्षेत्र सुधार गर्ने नीति निरन्तर अख्तियार गर्दै लगिने छ । आवश्यक नीति तथा कानून निर्माण गरी विद्यालय अनुगमन निरीक्षण थप प्रभावकारी बनाइने छ । मासिक रूपमा १ विद्यालयमा विद्यालयसंग गाउँपालिका कार्यक्रम निरन्तर संचालन गरिनेछ ।

२. केन्द्रमा रहेका भच्चेक मा.विलाई मेघा आवासिय गाउँपालिका स्तरीय नमूना विद्यालयको रूपमा क्रमश स्तरोन्नती गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिदै एक वडा एक आवासीय विद्यालयको नीति अवलम्बन गरिनेछ । सबै विद्यालयहरूलाई नमूना विद्यालयको रूपमा रूपान्तरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ । गाउँपालिका भित्रका विद्यार्थीको उच्च शिक्षाको पहुँच सुनिश्चित गर्न स्नातक तहसम्म अध्ययन गर्ने क्याम्पस स्थापनाको पहललाई निरन्तरता दिइने छ ।

३. अभिभावक उत्प्रेरणा कार्यक्रम, बालमैत्री कक्षा व्यवस्थापन, विद्यालयको स्वमूल्याङ्कन कार्यक्रम, सुचना प्रविधिमैत्री कक्षाकोठा व्यवस्थापन, मासिक विद्यालय नर्स कार्यक्रम, विद्यालय शिक्षक तथा कर्मचारी छनौट, परीक्षा व्यवस्थापन लगायतका शैक्षिक सुधारका गतिविधिहरू संचालन गरिनेछ ।
४. विद्यालयमा तथा आसपासका क्षेत्रमा वृक्षारोपण अभियान अन्तर्गत एक विद्यार्थी एक विरुवा कार्यक्रम संचालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । विद्यार्थीलाई सैद्धान्तिक, व्यवहारिक एवं क्षेत्रगत ज्ञान दिलाउन सक्ने गरी १ विद्यालयमा एक विद्यालय एक नर्सरी र करेसाबारी कार्यक्रमको स्थापनाको सुरुवात मार्फत मौरीपालन लगाएत स्थानीय अलैची, स्याउ, किवी लगायतका खेतीको व्यवहारिक ज्ञान विद्यालयमै प्रदान गरिनेछ ।
५. सार्वजनिक र सरकारी पदमा रहेका सबै नागरिकहरूका छोराछोरीलाई सामुदायिक विद्यालयमा अनिवार्य भर्ना गरि अध्ययन अध्यापन गराउने नीति अवलम्बन गर्दै प्रोत्साहन उपलब्ध गराइनेछ ।
६. गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद शिक्षकको व्यवस्थापन गरी खेलकुद सञ्चालनका कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
७. गाउँपालिकामा नयाँ नियुक्ति भएका शिक्षक कर्मचारीहरूलाई १ वर्ष सम्म गाउँपालिका बाहिर सरुवा जान सहमती प्रदान गरिने छैन ।
८. प्रत्येक विद्यालयमा योग शिक्षा मार्फत स्वास्थ्य जीवनयापन गर्ने कार्यहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
९. विपन्न दलित अभिभावक बिहिन विद्यार्थीको पोशाक, खाजा, शैक्षिक सामग्री, स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१०. विद्यालयमा हुनेले दिने- लिने कार्यक्रम गरी विद्यालयका थप विद्यार्थीको भरणपोषण सहित शैक्षिक सुधारमा खर्च गरिनेछ ।
११. एस.ई.ई परीक्षालाई व्यवस्थित र स्तरीय बनाई गुणात्मक परिणाम दिने आवश्यक प्रबन्ध गरिनेछ ।
१२. प्रत्येक विद्यालयमा सृजनशील शुक्रवार कार्यक्रम लागु गरी विद्यार्थीहरूको समग्र चेतना क्षमता अभिवृद्धि गर्ने रचनात्मक कार्यको सुरुवात गरिनेछ ।
१३. साझेदार संस्थाहरूसंगको सहकार्यमा १-३ भाषा कक्षा सिकाईलाई २५ वटै विद्यालयमा लागू गरिनेछ ।

१४. सामुदायिक विद्यालयहरूको गुणस्तर अभिवृद्धि र प्रोत्साहनका लागि आधारभूत र माध्यमिक तहको परीक्षामा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने छात्र र छात्रा तर्फका विद्यालयलाई अजिरकोट उत्कृष्ट शिक्षा पुरस्कार दिइने छ ।

१५. उच्च शिक्षामा विद्यार्थीलाई प्रोत्साहन गर्न अजिरकोट गाउँपालिकाभित्रका सामुदायिक विद्यालयबाट एस.इ.ई. परीक्षामा सर्वोत्कृष्ट हुने विद्यार्थीलाई नेपाल भित्र पठनपाठन हुने नेपाली विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धन प्राप्त एस.इ.ई. , प्लस टु र स्नातक तहको कुनै पनि कार्यक्रममा अध्ययनका लागि कूल शैक्षिक शुल्कको एक तिहाई रकम छात्रावृत्ति स्वरूप प्रदान गर्दै अजिरकोट गाउँपालिकाभित्रका विपन्न जेहेन्दार विद्यार्थीहरूलाई तोकिएको विद्यालयमा कक्षा एघार र बाह्रमा विज्ञान तथा प्राविधिक विषय पढ्न छात्रवृत्तिको व्यवस्था गर्न जेहेन्दार छात्रवृत्ति कार्यक्रमको निरन्तरता गरिने छ ।

१६. स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिँदै पठन पाठनको कार्य सञ्चालन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ । विद्यालय बाहिर रहेका सबै बालबालिकाहरूलाई अनिवार्य रूपमा विद्यालयमा भर्ना गर्न विद्यालयहरूलाई प्रोत्साहन गरिने छ । विद्यालय छाड्ने दरलाई क्रमशः शून्यमा झारिने छ, सो कार्यका लागि विद्यालयका सम्पूर्ण शिक्षकहरूलाई जिम्मेवार र जवाफदेही बनाइनेछ ।

१७. विपन्न र पछाडि परेका वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बालबालिकाहरूलाई शिक्षामा पहुँच विस्तार गर्न झिकाउ, टिकाउ र विकाउ नीति अवलम्बन गर्दै दिवाखाजा, पोशाक लगायत विशेष प्रोत्साहन कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइने छ । बालिका शिक्षालाई प्रोत्साहित गर्न महिलामैत्री शौचालय, स्यानेटरी प्याडको उपलब्धताको सुनिश्चितता गरिने छ ।

१८. कक्षा ५ र ८ को परीक्षालाई गाउँपालिका स्तरीय बनाइने छ ।

१९. विभिन्न विश्वविद्यालयसंगको सहकार्यमा शैक्षिक गुणस्तर सुधारको कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

२०. विद्यालयका प्रशासनिक एवं शैक्षिक गतिविधि संचालनमा वस्तुनिष्ठ कार्यक्रम र बजेटको आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

२१. सामुदायिक विद्यालय प्रति विद्यार्थी र अभिभावकको बिकर्षण हुने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्दै सामुदायिक विद्यालयलाई सरोकारवालाको विश्वास योग्य बनाउने आवश्यक कार्यक्रम तथा योजना बनाइनेछ ।

२२. विद्यालय प्रशासन र विविध कामका लागि गाउँपालिका धाउने कामलाई निरुत्साहित गर्दै प्रविधि मैत्री प्रविधि लाई मात्र आत्मसात गर्दै जाने नीति लागु गरिनेछ ।

ख) स्वास्थ्य

१. महामारी रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारको भरपर्दो व्यवस्था सुनिश्चित गर्न सबै अजिरकोटबासीहरूको स्वास्थ्य सम्बन्धी अधिकारलाई संरक्षण र प्रबर्धन प्रति गाउँपालिका प्रतिबद्ध रहँदै स्वास्थ्य सुरक्षाको लागि आवश्यक औषधी उपकरण उपलब्धताको लागि संघ र प्रदेश सरकारसँग समन्वय मार्फत परिपूर्तिमा जोड दिइनेछ ।
२. बर्थिङ्ग सेन्टरलाई स्तरीकरण गर्दै गर्भवती आमालाई निः शुल्क अल्ट्रासाउण्ड तथा गर्भ परीक्षण गरिनेछ ।
३. पूर्ण खोप सुनिश्चितताका साथै दिगोपना कायम गरिनेछ ।
४. स्वास्थ्य केन्द्रहरूको सेवा प्रवाहमा सुधार र स्तरीकरण गरिनेछ ।
५. मानसिक स्वास्थ्य तथा मनोविमर्श सेवालाई विस्तार तथा सृष्टिकरण गरिनेछ ।
६. भच्चेक आधारभूत अस्पतालमा एम.डि.जि.पि. सेवा, दन्द सेवाका लागि बि.डि.एस., फिजियोथेरापी सेवा, ल्यावको स्तरोन्नति, पोष्टमार्टम सेवाको प्रबन्ध लगायतको सेवा विस्तार गरिने छ ।
७. भच्चेक आधारभूत अस्पतालमा भर्ना भएका प्रस्तुति महिला, भर्ना भएका विरामी तथा स्याहारकर्ताहरू लाई खाना खाजाको व्यवस्था गर्न आमा विरामी भान्छाघरको व्यवस्था गरिने छ ।
८. योग तथा प्राकृतिक उपचार पद्धतिमा आधारित भच्चेक अस्पताल भित्रनै आरोग्य केन्द्रको स्थापना गरिने छ ।
९. खोप, सुरक्षित मातृत्व तथा प्रजनन स्वास्थ्य, पोषण जस्ता जनस्वास्थ्यसँग सम्बन्धित आधारभूत सेवा सुविधालाई प्रभावकारी बनाउन महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका एवं स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई योग्य र सक्षम बनाई परिचालन गरिनेछ ।
१०. आगामी तीन वर्षमा सम्पूर्ण नागरिकलाई स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रममा आवद्ध गरिने छ । भच्चेक आधारभूत अस्पतालबाट बिमा सेवा साउन १ गते बाट सुरुवात गरिनेछ ।
११. सुनौलो हजार दिनका आमालाई पोषणको अभाव हुन नदिन पोषण सामग्री सहितको माइतीको पोसिलो कोशेली कार्यक्रमलाई थप विशेषता एवं प्रभावकारिताका साथ निरन्तरता दिइने छ । पाठेघरको क्यान्सर, स्तन क्यान्सर र आइ खस्ने समस्याको लागि स्वास्थ्य परिक्षणको सेवा उपलब्ध गराउन अर्धवार्षिक रूपमा शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।

१२. आगामी बाँकी २ आ.व. सम्ममा सुरक्षित मातृत्व, खोप र प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी राष्ट्रिय लक्ष्य हाँसिल गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ

१३. आजका किशोरकिशोरीहरू भविष्यका देश निर्माणका आधार हुन् भन्ने मान्यतालाई आत्मसाथ गर्दै किशोर किशोरी लक्षित स्वास्थ्य तथा पोषणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ। किशोर किशोरी लक्षित स्वास्थ्य जीवनशैली, विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम, महिनावारी चक्र तथा सरसफाइ र प्रजनन स्वास्थ्य बारे सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

१४. पूर्ण अशक्त अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ८० वर्ष माथिका ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई र सहिद परिवारको उपचारको लागि भन्नेक अस्पतालसम्म निशुल्क एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराइने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१५. ईलेक्ट्रोनिक मेडिकल रिपोर्ट को लागि E-HMIS लागु गरिनेछ ।

१६. नसर्ने रोग, अपाङ्गता, ज्येष्ठ नागरिक र विपन्नहरूका लागि घुम्ती शिविर संचालन गरी निशुल्क स्वास्थ्य परिक्षण र औषधी उपलब्ध गराइनेछ ।

१७. एच. आई.भि. एड्स लगायतका कुष्ठरोगीको उपचारमा सहयोग गरि सामाजिक बिभेद प्रति सचेत रहदै उपयुक्त कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

ग) खानेपानी तथा सरसफाई

१. गाउँपालिका भरिका सबै खानेपानीको मुहान संरक्षण गरी स्वच्छ पिउने पानीको व्यवस्था गरिनेछ साथै सबै पानी पिउने योग्य छन वा छैनन् भनी पानीको परिक्षण गरिने छ ।

२. सबै बाटो, वस्तीहरू, खोलानालाहरू, पार्क तथा खुल्ला स्थानहरूको सरसफाई गरी हरियाली बनाइनेछ ।

३. अजिरकोट बृहत खानेपानी योजना लाई प्रभावकारी गुणस्तरीय योजनाको रूपमा अगाडि बढाउन गाँउपालिकाले आवश्यक पहलकदमी लिईनेछ ।

घ) महिला,बालिका, जेष्ठ नागरिक तथा दलित समुदाय, अपाङ्गता भएका ब्यक्ति तथा समाज कल्याण

१.अजिरकोट गाउँपालिका भित्रका स्नाकोत्तर, एम.फिल. र पि.एच.डि. गर्दै गरेका महिला अनुसन्धान कर्ताहरूलाई यस गाउँपालिका भित्रका विषयहरूमा अनुसन्धान गर्नको लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।

२. बाल अधिकार र बालसंरक्षणका विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालनको प्रबन्ध मिलाइ कार्यान्वयनमा जोड दिइने छ। बालमैत्री वडा र गाउँपालिकाका लागि आवश्यक नीति निर्माण एवं सबै पूर्वार्धार स्थापना गरी बालमैत्री गाउँपालिका घोषणाका सूचकहरू पालना गरी बालमैत्री गाउँपालिका घोषणाका लागि वडाबाट अभियानका रूपमा सञ्चालन गर्दै यस आर्थिक वर्षको अन्तिम सम्म बालमैत्री गाउँपालिका घोषणा गरिनेछ ।

३. अनुभवको ज्ञाताको रूपमा रहेका जेष्ठ नागरिकको मनोबल उच्च राख्न जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रमका लागि जेष्ठ नागरिक मिलन केन्द्र स्थापना गरिने छ ।

४. अजिरकोट गाउँपालिका भित्र रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको प्रोफाइल तयार गरिने छ ।

५. अपाङ्गता भएका व्यक्ति, एकल महिला, जेष्ठ नागरिकको भलाई तथा हितका लागि (आर्थिक जीविकोपार्जन, सामाजिक, शैक्षिक, आदि) सहयोग पुऱ्याउने हेतुले गाउँपालिकाले एक छुट्टै “सहयोग कोष” को स्थापना सँगै आवश्यक कार्यविधि निर्माण गरी कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ ।

६. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई विशेष प्राथमिकता दिने सिफारिस लगायतका सेवा सुविधाहरू निःशुल्क उपलब्ध गराउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

७. नमूना दलित वस्ती निर्माणको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै मदिरा सेवन गरी विशेषतः दलित समुदायमा हुने विभिन्न हिंसा तथा सामाजिक विकृतिहरू न्यूनीकरणका लागि बटारे, स्याउ लगायतका मदिरा बिक्री वितरणमा नियमन गरी पूर्णतः रोक लगाउने र घरेलु मदिरालाई व्यवस्थित गर्ने कार्यक्रम लिइनेछ ।

८. सहिद र बेपत्ता परिवार लक्षित राहत एवं पुनःस्थापनाका कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा निरन्तरता गरिने छ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्वास्थ्य, शिक्षा र आर्थिक समृद्धिका कार्यक्रमहरू संचालनमा ल्याइनेछ। ज्येष्ठ नागरिकको हकहित तथा अधिकार संरक्षणका विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । महिला तथा एकल महिलाहरूलाई लक्षित गरी विभिन्न सीपमूलक तालिम सञ्चालन गर्नुका साथै तालिम पश्चात् व्यवसाय सञ्चालन गर्ने कार्यमा साझेदार संस्थाहरूसँगको समन्वयलाई निरन्तरता दिइने छ ।

९. विकासमा महिला, सम्वृद्धिमा पहिला भन्ने नारालाई आत्मसाथ गर्दै गाउँपालिकाबाट सञ्चालन गरिने विकास निर्माणका कार्यहरूमा महिलाहरूको नेतृत्व वृद्धि गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ । वडा स्तरका उपभोक्ता समिति मार्फत् सञ्चालन गरिने योजनामा कम्तिमा एक तिहाई योजना महिला नेतृत्वमा सञ्चालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

१०. दिवा वृद्ध सेवा केन्द्र सञ्चालन गरिनेछ साथै वृद्ध सेवा आश्रम निर्माणका लागि आवश्यक तयारीको थालनी गरिनेछ ।

११. सिप सिकौ आत्म निर्भर बनौ भन्ने अभियान सहित महिलाहरूलाई सिप विकास सम्बन्धी तालिमहरू बृहतरूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।

१२. लैङ्गिक समानता र समावेशिकरणको माध्यम द्वारा उत्पिडित जाति, क्षेत्र, वर्गको सशक्तीकरणको लागि विशेष कार्यक्रम र योजना निर्माण गरिनेछ ।

ड) सामाजिक,साँस्कृतिक भाषा, साहित्य, कला तथा सम्पदा

१. स्थानीय, राष्ट्रिय, अन्तराष्ट्रिय कला, साहित्य साँस्कृतिक सम्मेलन तथा महोत्सव, मातृभाषा सिकाई एवं गोष्ठी तथा रैथाने मेलाको आयोजना गरी कला, साँस्कृतिको प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

२. कला, भाषा, साहित्य, साँस्कृतिक सम्बन्धी कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा अघि बढाइनेछ ।

३. सबै धर्म र भाषालाई सम्मान गर्दै सबैको रितिरिवाज तथा चाडपर्वलाई प्रोत्साहित गर्ने नीति बनाइनेछ ।

४. शहिदका नामबाट पार्क, स्तम्भ खडा गरी जनयुद्ध लगायतको इतिहासको संरक्षण गरिनेछ ।

५. स्थानिय कला, साहित्य, भेषभुषा, रितिरिवाज झल्कने संग्रहालय निर्माण गरिनेछ ।

च) युवा, खेलकुद तथा नवप्रवर्धन

१. गाउँपालिकाभित्रका युवा जनशक्तिहरूलाई खेलकुद प्रति आकर्षण गराउन विभिन्न खेलकुदका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ र सोका लागि युवाक्लबहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रम बनाइ लागू गरिने छ । उत्कृष्ट खेलाडी तथा खेल टिमलाई खेलकुदमार्फत गाउँपालिकाको पहिचान बनाउन जिल्ला, प्रदेश र राष्ट्रिय स्तरका खेलकुद प्रतियोगितामा छनौट हुन प्रोत्साहन गरिनेछ । गाउँपालिका स्तरिय खेलकुद प्रतिष्ठान स्थापना गरिनेछ ।

२. बढ्दो आत्महत्या, मानसिक रोग, डिप्रेशन तथा पारिवारिक विखण्डनका घटना न्यूनीकरणका लागि मनोसामाजिक परामर्श सेवालालाई व्यवस्थित गर्न मनोसामाजिक तथा मानसिक स्वस्थ नीति तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ । बालविवाह, लागुपदार्थ दुर्व्यसनी, साइबर सुरक्षा चुनौति तथा हिंसा मुक्त स्थानीय तह बनाउन विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

३. एक वडा एक वडा स्तरीय खेल मैदानका साथै गाउँपालिका स्तरीय उच्च प्रविधि सहितको खेलमैदानको निर्माण कार्यलाई निरन्तर अगाडि बढाइने छ।

४. कम्प्युटर, ड्राइभिङ, प्लम्बिङ, मोबाइल रिपेयरिङ, इलेक्टिसियन लगायतका सीपमुलक प्रशिक्षणहरूबाट अजिरकोटवासी लाभग्राहीले मान्यताप्राप्त प्रमाणपत्र समेत प्राप्त गरी व्यवसाय संचालन मार्फत आर्थिक वृद्धि हाँसिल गर्ने वातावरण सिर्जना गर्न नेपाल सरकार र सि.टि.ई.भि.टी. बाट मान्यता प्राप्त स्थानीय शैक्षिक संस्था एवं संघ संस्थालाई प्राथमिकता दिइने छ। युवाहरूलाई उद्यमी बनाई स्वरोजगारको सिर्जना गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरूको अनुसूची नै तयार गरी लागु गरिने छ । यो बर्ष कम्तिमा १०० जना युवालाई सिपमुलक तालिम उपलब्ध गराईने छ ।

३) पूर्वाधार विकास

१. यातायात , कृषि, खानेपानी, सिंचाई लगायतका विषयगत क्षेत्रका गुरुयोजना तयार गरी सम्बन्धित कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ। गाउँपालिका स्तरिय वृहत सिंचाई आयोजनाको कार्यान्वयनमा लागि डि.पि.आर. गरि संघ र प्रदेश सरकार संग प्रस्ताव गरिनेछ।

२. वस्ती/ वडा/ गाउँपालिका स्तरबाट पहिचान एवं प्राथमिकिकरण भएका आयोजना तथा प्रथम पञ्चवर्षीय योजनाबाट औल्याइएका आयोजनाहरू समावेश गरी गाउँपालिका स्तरीय आयोजना बैंक स्थापना मार्फत क्रमशः कार्यान्वयनमा ल्याइने छ। आयोजना बैंकमा समावेश भएका गाउँपालिका स्तरका गौरवका आयोजनाहरूको विस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरी संघ र प्रदेश सरकारसँग समपुरक, विशेष र सर्शत अनुदानका लागि प्रस्ताव पेश गरिने छ। विकास साझेदारी योजनालाई प्राथमिकता दिइने व्यवस्था मिलाइने छ।

३. भौतिक संरचनामा दिगो सुरक्षा र राजस्व संकलनलाई समेत टेवा पुग्ने गरी भवन संहिता तथा मापदण्ड तयार गरी घरनक्सापास लाई व्यवस्थित गरिने छ । घर र भवनको अभिलेखिकरणको सुरुवात गरिनेछ ।

४. गाउँपालिका क्षेत्रका सानातिना सडकहरू मर्मत सम्भार तथा स्तरोन्नतिका लागि मर्मत-सम्भार कोष मार्फत् सडक मर्मत सम्भार र स्तरोन्नती गर्ने कार्यलाई उपभोक्ता साझेदारीमा सञ्चालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

५. काफलडाँडा बुद्धसिंहटार सडकलाई पूर्णता दिईनरछ । ओखलढुङ्गा ताप्ले गोगनपानी सडक स्तरोन्नती संघ सरकारको साझेदारीमा सम्पन्न गरिने व्यवस्था मिलाइने छ । गण्डकी प्रदेश सरकारको समपुरक अनुदान अन्तर्गत साझेदारीमा कुसुण्डे- फाल्पु सडकको स्तरोन्नती व्यवस्था मिलाइने छ ।

६. स्थानीय स्रोतसाधन, सीपको प्रयोगबाट सञ्चालन हुने आयोजना, स्थानीय जनतालाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने आयोजना र उपभोक्ताको लागत साझेदारी हुने योजनालाई प्राथमिकता दिइने छ । दीगो विकासको लक्ष्य प्राप्तिका लागि जनसहभागितामा आधारित आयोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिने छ । विद्यालय, सामुदायिक भवन तथा सरकारी भवनहरू निर्माण गर्दा संरचनाहरू अपाङ्गमैत्री, बालमैत्री, लैङ्गिकमैत्री र वातावरणमैत्री बनाउने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

७. अजिरकोट गाउँपालिकाद्वारा विनियोजित बजेट सदुपयोग गर्दै साना आयोजनाहरू उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालन गरि स्थानीय रोजगारी सृजनालाई प्राथमिकता दिइनेछ । फाल्गुन मसान्त भित्रै पूर्वाधार आयोजना सम्झौता गरिसक्नुपर्ने र बैशाख मसान्तभित्र भुक्तानी लिइसक्नुपर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । बेरुजु फछ्यौट नभएका संघ संस्था तथा समिति र व्यक्तिहरूलाई पालिकाले प्रदान गर्ने अनुदान उपलब्ध नगराउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

८. टोल विकास संस्था तथा उपभोक्ता समिति मार्फत् निर्माण सम्पन्न भएका आयोजनाहरू नियमानुसार सम्बन्धित टोल विकास संस्था वा उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । हस्तान्तरित योजनाको सम्पूर्ण मर्मत सम्भारका लागि उपभोक्ता समितिलाई नै जिम्मेवार बनाइने छ । १५ लाख सम्म बजेट विनियोजन भएका आयोजनाहरू मात्र टोल विकास संस्था वा उपभोक्ता समिति मार्फत् सञ्चालन गरिनेछ । उपभोक्ताहरूको दक्षता नभएको आयोजनाहरूलाई दक्ष निर्माण व्यवसायी छनौटको लागि ठेक्का आव्हान गरी सञ्चालन गरिनेछ ।

९. संघीय र प्रदेश सरकारद्वारा यस गाउँपालिका क्षेत्रमा विनियोजित भएका आयोजनाहरू कार्यान्वयनमा आयोजना सर्वेको चरणदेखि नै गाउँपालिकासँग समन्वय गर्न अनुरोध गरिनेछ । कार्यान्वयन गर्ने निकायले गाउँपालिकालाई कार्य सुरु हुन पूर्व लागतईस्टिमेट र आयोजनाको कार्यसम्पन्न पश्चात् कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन नवुझाएमा गाउँपालिकाले आयोजनाको अपनत्व लिन बाध्य हुनेछैन ।

१०. आयोजनाहरूको आयोजना बैंक र डि.पि.आर. निर्माण गरी क्रमशः कार्यान्वयन गरिनेछ ।

११. विकास भनेको रड र सिमेन्ट मात्र हो भन्ने मान्यतालाई निरुत्साहित गर्दै स्थानीय स्रोत साधन र कला संस्कृतिको जगेर्ना गर्दै विकास गर्ने नीतिलाई अगाडि बढाइने छ ।

१२. वडा नं. ५ को वडा कार्यालय भवन लाई प्राथमिकताका साथ नीमार्ण गरिनेछ ।

१३. एक घर एक धारा, प्रत्येक घर विजुली पहुँच, प्रत्येक खेत सिंचाई सुविधा तथा वडास्तरिय प्रत्येक मुल बाटो बाह्रैमासे संचालन गर्नसकिने गरी नाला सहितको ग्राभेल नीति अवलम्बन गरी ३ वर्षभित्र कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।

१४. अजिरकोट गाउँपालिकामा सम्पूर्ण घरमा यसै आर्थिक वर्ष भित्र केन्द्रीय विद्युत प्रसारण लाइन पुऱ्याउने नीति लिइनेछ । विपन्न, दलित लगायत घरमा मिटर जडान गर्न नसक्नेको हकमा पालिकाबाटनै आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाउने प्रवन्ध गरिने छ ।

१५. भच्चेक बसपार्क निर्माणको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१६. संघ र प्रदेश सरकारको साझेदारिमा सञ्चालन हुने चनौटे-मुच्चोक- भच्चेक सडकलाई प्रभावकारि रूपमा अगाडी बढाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।

४) वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

१. गाउँपालिका भित्र रहेको जमिनको भू-उपयोग वस्तुस्थिति सहित तयार भएको जग्गाको वर्गिकरणबाट प्राप्त निष्कर्ष एवं. सुझावको कार्यान्वयनमा आएका समस्यालाई समाधान गर्दै लगिनेछ । संघ र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक समन्वय गरी सार्वजनिक जग्गा संरक्षण थालनी गरिनेछ । जग्गा वर्गिकरणका आधारमा मालपोत करलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।

२. जलवायु संकट तथा विपद्जन्य घटनाबाट अजिरकोटवासी समुदायलाई सुरक्षित राख्न जलवायु उत्थानशिलता र विपद् व्यवस्थापनका एकीकृत कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ । प्रकृतिप्रेमी विकास र पर्यावरण रक्षामा जोड दिई दिगो विकासमा जोड दिइने छ ।

३. अजिरकोट गाउँपालिका भित्रका मुख्य बजार क्षेत्रलाई वातावरणमैत्री, हरियाली र सुन्दर बनाउन बजारबासीको सौजन्यतामा सौन्दर्यकरणका विविध कार्यक्रमहरू संचालनमा ल्याइने छ ।

४. रासायनिक मलको प्रयोग कम गर्दै प्राङ्गारिक मल उत्पादन, प्रयोग र विक्रि वितरणलाई प्राथमिकता दिइने छ । प्लाष्टिक मुक्त गाउँपालिका निर्माणको अभियान अगाडि बढाउन गाउँपालिका एवं मातहतका कार्यालयहरूमा प्लाष्टिकका सामग्रीको प्रयोग न्यूनिकरण गर्दै स्थानीय उत्पादन बाहेकका खादा प्रयोगमा रोक लगाइने छ ।

५. स्थानीय स्रोत साधन र सीपको उपयोग गरी उद्यमशीलताको विकास गर्न सामुदायिक होमस्टे पूर्वाधार निर्माण र क्षमता अभिवृद्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ र सामुदायिक होमस्टेलाई आवश्यक मापदण्ड बनाई वर्गीकरण गरी सुदृढीकरण गरिने छ ।

६. गाउँपालिका र मातहतक कार्यालयहरूमा प्लास्टिको ग्लास, थाल आदि दैनिक उपभोग हुने बस्तु प्रयोग गर्न प्रतिवन्ध लगाउदै दुना टपरीको प्रयोग ल्याउने व्यवस्था गरिने छ ।

७. ठूला र बहुवर्षिय आयोजनाहरू कार्यान्वयन पूर्व आवश्यकता अनुसार संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन (BES), प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) तथा विस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन (DPR) तयार गरिने छ ।

८. चेपे तथा दरौदी नदी एवं अन्य स्थानका प्राकृतिक साधन स्रोत प्रयोग गर्दा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन अनुसार मात्र ढुङ्गा गिट्टी, बालुवा लगायतका प्राकृतिक स्रोतको उत्खनन् तथा प्रयोग गरिने छ ।

९. मनसुनजन्य विपद् आगोलागी तथा भूकम्प प्रभावित नागरिकहरूले आवास निर्माण एवं राहत प्राप्ति लगायत राज्यबाट पाउने सुविधालाई सरल र व्यवस्थित गराउँदै लगिने छ । विभिन्न विकास साझेदार र सामाजिक संघसंस्थाहरूसँगको सहकार्यमा उनीहरूको जीविकोपार्जनका गतिविधिहरू सञ्चालन गरी आयआर्जनमा सघाउ पुऱ्याउने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

१०. अजिरकोट गाउँपालिकाभित्र फोहरमैला व्यवस्थापनको लागि जग्गा प्राप्ति पश्चात IEE र DPR गरी कार्यान्वयनको लागि संघ र प्रदेश सरकारसँग प्रस्ताव गरिनेछ ।

११. जैविक विविधता, बन्यजन्तु, पशुपन्छीको तथ्याङ्क संकलन कार्य अगाडी बढाइनेछ । जलाधार संरक्षण, कुवा,ईनार, पौराणिक धारा चौतारा निर्माण र संरक्षण गरिनेछ ।

१२. सामुदायिक बनको क्षमता बिकास र संरक्षण गर्दै आयआर्जनमा समेत जोड्न आवश्यक कार्यक्रम ल्याईनेछ ।

५) सुशासन र संस्थागत विकास

क) स्थानीय सेवा तथा जनशक्ति व्यवस्थापन र सेवा प्रवाह

१. गाउँपालिका तथा सबै वडा कार्यालयहरूमा उजुरी पेटिकाको अनिवार्य व्यवस्था गरिनेछ ।

२. गाउँपालिका बाट प्रवाह गरिने सेवालाई प्रभावकारी बनाउँदै जनप्रतिनिधि र कर्मचारीलाई नागरिकप्रति जिम्मेवार र जवाफदेही बनाइनेछ ।

३. नियमित रूपमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

४. जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूलाई क्षमता अभिवृद्धि, सूचना प्रविधि सम्बन्धी तालिम, अभिमुखिकरणको व्यवस्था गरिनेछ ।

५. संविधानप्रद्वत अधिकार कार्यान्वयनका लागि आवश्यकता अनुसार नीति तथा कानूनहरु तर्जुमा गरिनेछ । विद्यमान नीति तथा कानूनहरु आवश्यकता अनुसार संशोधन, परिमार्जन तथा पूर्नलेखन गरिनेछ ।

६. सेवा प्रवाहको गुणस्तरका वारेमा समीक्षा गर्न कार्यपालिका, शाखा प्रमुख तथा वडा सचिवहरुको त्रैमासिक प्रगति समीक्षा बैठक सञ्चालन गरिने छ । शाखा प्रमुख, वडा सचिव, स्वास्थ्य संस्था प्रमुखसँग कार्यसम्पादन सम्झौता गरी उत्प्रेरणा र हौशला प्रदान गर्न आर्थिक वर्षको अन्त्यमा उत्कृष्ट कार्य सम्पादन गर्ने कर्मचारीलाई सम्मान गरिनेछ । विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरूसंग कार्यसम्पादन सम्झौता गरी कार्यसम्पादनको समिक्षा समेत गरिनेछ ।

७. सेवाग्राही तथा कर्मचारीलाई सेवाप्रवाहमा सहजताको वातावरण सृजना गर्न सेवाग्राही प्रतिकालय तथा स्तनपान कक्ष स्थापना गरिनेछ । गाउँपालिकाको कार्यालयको स्थायी प्रशासनिक भवन ३ वर्षभित्र सक्ने गरी यसै वर्षबाट प्रकृया बढाइनेछ ।

८. गाउँपालिकाको एकिकृत डिजिटल पाश्र्वचित्र तयार गरी प्रविधिमा आधारित स्वीकृत तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्यावधिक गर्ने व्यवस्था गरिने छ । सेवाग्राहीलाई प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाह गर्न गाउँपालिकाको छुट्टै एप्स संचालनमा ल्याइनेछ ।

९. यातायात सुरक्षालाई मध्यनजर गर्दै नविकरण भएका सवारी लाइसेन्स, ब्लूबुक सहितका सवारीहरु मात्रै संचालन हुन पाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ । भच्चेकमा ट्राफिक बिट लाई थप व्यवस्थित गरिनेछ । अनिवार्य नियमित बजार अनुगमन मार्फत कालोबजारी, विषाधीयुक्त खाद्यान्न, महंगी, अखाद्य वस्तुको व्यापार नियन्त्रण गर्दै वस्तुभाउको निर्धारित मूल्यको परिधिभित्र कारोबार हुने वातावरण सृजना मार्फत उपभोक्ताको हक संरक्षण गर्दै सामग्री खरिद पश्चात बिल लिनुपर्छ भन्ने मान्यतालाई अधिकार तथा कर्तव्यको पाटोको रूपमा स्थापित गरिनेछ ।

१०. गैरसरकारी संघ संस्थाहरुबाट सञ्चालन गरिने सबै प्रकारका सहयोग तथा सेवाहरुलाई गाउँपालिकाको एकद्वार प्रणाली मार्फत् सञ्चालन गरी व्यवस्थित बनाइने छ । सहकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरुको नियमित अनुगमन तथा नियमन गरिनेछ । गैर सरकारी संस्थाकार्यक्षेत्रमा हुने दोहोरोपना अन्त्य गरिने छ र विकास साझेदार संस्थाहरूसँग विकासका कामहरुमा साझेदारी गर्ने नीति लिइने छ ।

११. गाउँपालिकाको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि तथा मानव संसाधन विकासका लागि क्षमता विकास योजना तर्जुमा गरिने छ । गाउँपालिकाको साङ्गठनिक विकासलाई प्राथमिकता दिँदै कर्मचारी एवं

पदाधिकारीहरूको क्षमता विकासका लागि तालिम, अध्ययन, अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था मिलाइने छ ।

१२. गाउँपालिकाको विकास निर्माणका कार्यलाई समावेशी, पारदर्शी, उत्तरदायी तथा जनसहभागितामूलक बनाइने छ । सुशासनलाई केन्द्रमा राखी सार्वजनिक प्रशासनलाई पारदर्शी, जवाफदेही र नागरिकमैत्री बनाइने छ । भ्रष्टाचारविरुद्ध शुन्य सहनशिलताको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

१३. गाउँपालिका र वडा कार्यालयबाट प्रवाह गरिने सेवाहरूलाई चुस्त र पारदर्शी बनाउन प्रविधिमैत्री गाउँपालिकाको अवधारणा ल्याइने छ । राजश्व सङ्कलन, दर्ता/चलानी, योजना सञ्चालन, जिन्सी व्यवस्थापन, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लगायतका कार्यहरू सफ्टवेयरको प्रयोग मार्फत व्यवस्थित गरिने छ ।

१४. वार्षिक खरिद योजना बनाई संस्थागत सुशासनलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।

१५. महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट विकास गरिएका प्रणालीहरू (SUTRA, CGAS, NAMS, PAMS, LMBIS, PLMBIS) को पूर्ण रूपमा प्रयोग गरिने छ ।

ख) राजश्व र स्रोत परिचालन

१. अजिरकोट गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका उत्कृष्ट स्थानीय करदातालाई पुरस्कृत गर्दै आन्तरिक आय प्रवर्धनका कार्यक्रमहरू लागु गरिने छ । आन्तरिक आयका क्षेत्रहरू पहिचान र परिचालन गरी आन्तरिक आयलाई क्रमशः वढवा दिदै लगिने छ । यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र बसोबास गर्ने अजिरकोटबासीहरूको क्षमता, स्थानिय श्रोत र अन्य गाउँपालिकाको तुलनात्मक अध्ययन तथा प्रचलित ऐन नियमका आधारमा करका दरहरू निर्धारण गरिने छ ।

२. राजश्व सुधार योजनाबाट प्राप्त सुझावहरू कार्यान्वयन गर्दै दहत्तर बहत्तरको अनाधिकृत दोहन रोकी राजश्व संकलन अभिवृद्धि गरिनेछ । व्यवसायीको क्षमता र सामर्थ्यको आधारमा करको दायराभित्र समावेश गरी आन्तरिक आय अभिवृद्धि गर्न आ.व. २०८१/०८२ लाई व्यवसाय दर्ता /नविकरण वर्षको रूपमा निरन्तरता दिइनेछ । व्यवसाय प्रवर्धनका विभिन्न कार्यक्रमहरूलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ । होटल तथा व्यवसाय, लगायतका उद्योग दर्ता नविकरण, सूचीकृत हुन ताकेता गर्दै कानूनी प्रकृया पूरा नगरी संचालित व्यवसायलाई कारवाहीको दायरामा ल्याइनेछ । सम्पत्ती करको सुरुवात गरिनेछ ।

३. गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका नदीजन्य पदार्थ जस्तै: ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, खानीजन्य पदार्थ, स्लेट लगायत प्राकृतिक स्रोत साधनको आँकलन गरी निर्दिष्ट क्षेत्रहरूबाट त्यस्ता वस्तुमा उत्खनन, संकलन, प्रशोधन,

ओसारप्रसार र बिक्री वितरणलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइ राजश्वको दायरालाई वृद्धि गरिने छ ।

४. करदातालाई नियमित समयमा नै कर तिर्ने बानी बसालन र प्रोत्साहन गर्न कर तिर्नु भार होइन, आर्थिक समृद्धिको आधार हो भन्ने अभियानलाई करदार्ता शिक्षा वडा वडामा संचालन गरिने छ । नागरिकले अनलाईन प्रणालीबाट करतिर्ने र कर सम्बन्धी सम्पूर्ण जानकारी पाउने व्यवस्था मिलाइने छ ।

५. गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयका अनलाईन व्यवसाय दर्ता गर्नका लागि कर्मचारीहरूलाई तालिम र आवश्यक प्रविधिको व्यवस्था गरिनेछ ।

ग) सूचना तथा सञ्चार प्रविधि

१. जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा समुदायस्तरमा सूचना प्रविधि साक्षरता तालिम तथा अनुशिक्षण एवं अभ्यासका कार्यक्रम निरन्तर सञ्चालन गरी प्रविधिमैत्री गाउँपालिका निर्माणमा विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।

२. गाउँपालिका र अन्तरगतका कार्यालयको वेबसाइट, न्यूजपोर्टल र सामाजिक सञ्जाललाई रचनात्मक एवं क्रियाशील बनाइनेछ ।

३. वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था र गाउँपालिकाको कार्यालयमा विद्युतीय हाजिरी जडान गरी पालिकाबाटै प्रतिवेदन हेर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

४. सेवा प्रवाह हुने कार्यालय, पर्यटकीय स्थलमा फ्री वाईफाई जोन स्थापना गरिनेछ ।

५. गाउँपालिकाका सूचना, नीति, योजना, कार्यक्रम, बजेट, ऐन प्रतिवेदन लगायतका महत्वपूर्ण जानकारीलाई वेबसाइट र मोबाइल एप्सको माध्यमबाट पारदर्शी रूपमा प्रकाशित गरिनेछ ।

६. कार्यालयसंग सम्बन्धित विभिन्न सूचना प्रणाली तथा तथ्यांकको व्यवस्थापन, भण्डारण एवम् सुरक्षालाई संघीय सरकारको डाटा सेन्टर तथा क्लाउडको प्रयोग मार्फत थप प्रभावकारी बनाइने छ ।

७. गाउँपालिका संग सम्बन्धित सम्पूर्ण तथ्यांक एकै ठाउँमा प्राप्त गर्न सकिने गरी ओपन डाटाको अवधारणामा डाटा बैंक पोर्टल र योजना बैंक पोर्टल स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।

घ) न्यायिक समिति

१. स्थानीय सरकारको न्यायिक समितिलाई संविधानको मर्म अनुरूप स्वच्छ, पारदर्शी र अधिकार सम्पन्न बनाईनेछ ।
२. मेलमिलापकर्तालाई आधारभूत तथा पूनर्ताजगी तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
३. समुदाय स्तरमा कानूनी शिक्षा तथा न्यायमा पहुँच सम्बन्धी कार्यहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
४. न्यायिक सचिवालय र इजलासको निर्माण गरिनेछ ।

अन्त्यमा,

स्थानीय तह संस्थागत भएसँगै जनताको ठूलो आशा र अपेक्षा स्थानीय सरकार प्रति रहेको समयमा यो अजिरकोट सरकारलाई प्राप्त महत्वपूर्ण जिम्मेवारी अजिरकोटका जनताको आर्थिक, सामाजिक र साँस्कृतिक विकासको आकांक्षा पूरा गर्न संस्थागत तथा व्यक्तिगत सामथ्र्यले भ्याएसम्म हामी अजिरकोट स्थानीय सरकारका जननिर्वाचित प्रतिनिधिहरू अनवरत रूपमा प्रतिवद्ध भएको जानकारी गर्दछु ।

न्यायो अभिवादन सहित धन्यवाद ।